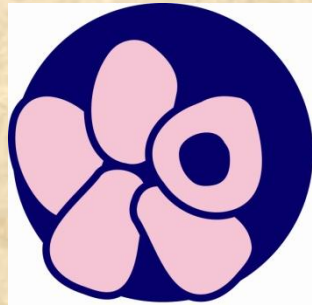

Kas Biyopsisi

Temel Yaklaşımlar (Neden-Nasıl)

Prof.Dr.Erdener ÖZER
DEÜTF Patoloji AD

SUNUM PLANI

- **Kas hastalığı ?**
- **Patolog ne bekler?**
- **Patolog ne yapar?**
- **Patolog ne yazar?**

Kas hastalıkları ne kadar yaygındır?

- İskelet kası vücuddaki en büyük organdır.
- Kaslar sıklıkla travmaya uğrar ya da çeşitli metabolik, otoimmün ve infeksiyöz hastalıklardan etkilenir.
- Bu sekonder kas hastalıklarında çoğunlukla patoloji araştırılmaz ve tıbbi bilgi açıkta kalır. Örneğin aile hekimleri tarafından sıklıkla tanısı konan fibromyalji
- Çoğu gripal enfeksiyon sırasında hastada gördüğümüz myalji, aslında bir çeşit viral myozittir.

Klinikopatolojik Anlaşma

✓ Klinik beklentiler gerçekçi olmayabilir!

Klinikopatolojik Anlaşma

- ✓ Klinik beklentiler gerçekçi olmayabilir!
- ✓ **Klinik bilgi tanıya ve ek incelemelere ışık tutar!**

Klinikopatolojik Anlaşma

- ✓ Klinik beklentiler gerçekçi olmayabilir!
- ✓ Klinik bilgi tanıya ve ek incelemelere ışık tutar!
- ✓ **Kas zayıflığı fizyolojik bir olaydır, morfolojik korelasyonu olmayabilir!**

Klinikopatolojik Anlaşma

- ✓ Klinik beklentiler gerçekçi olmayabilir!
- ✓ Klinik bilgi tanıya ve ek incelemelere ışık tutar!
- ✓ Kas zayıflığı fizyolojik bir olaydır, morfolojik korelasyonu olmayabilir!
- ✓ **Biyopsi yerinin seçimi hatalı ve doku boyutu yetersiz olabilir!**

**Kas hastalıklarının tanısı nasıl
konur?**

1. Klinik muayene

- Tutulumun dağılımı, ailesel özellikler ve diğer bulgular

2. Elektromyografi

- Kaslarda oluşan aksiyon potansiyellerini elektrodlar yardımı ile ölçer.
- Kas fonksiyonlarını gösteren yararlı bir yöntemdir.
- Aksiyon potansiyelleri volanter kasılma ya da sinirsel uyarılar ile olur.
- Sinirsel uyarı aynı zamanda sinir iletimi ve nöromusküler geçişin de değerlendirilmesinde anlam taşır.

3. Serum Enzim Düzeyleri

- Serum kreatinin kinaz (**CK**), ve laktat dehidrogenaz (**LDH**) seviyeleri pekçok kas hastalığında artar - özellikle muskuler distrofiler ve myozit
- Bu enzimlerin yüksekliği kas hastalığına spesifik değildir - klinik korelasyon gerekir
- Ancak nörolojik hastalığa sekonder kas atrofisinde bu enzimler genelde artmaz.
- Ayrıca normal bir insanda bu enzimler egzersiz sonrası hafif artabilir.

Biyopsi yapılırsın mı?

- Elektrolit bozuklukları
- Çoğu endokrin hastalıklar
- Malign hipertermi
- Myastenik sendromlar
- Myotonik bozukluklar
- Yaşlılık
- Periodik paralizi
- Beslenme yetersizliği

Myopatik Hasta

- ✓ Kas güçsüzlüğü (özellikle proksimal)
- ✓ Kas ağrısı
- ✓ CK > 800 IU/L (N:24-196 IU/L)
- ✓ EMG bulguları

Klinik Bilgi !!!

Preanalitik Dönem

- Nereden biyopsi yapalım?**
- Nasıl dokuyu gönderelim?**
- Dokuya ne yapılıyor?**

Kasın Seçimi

- ✓ **Klinik olarak tutulmuş kas olmalı !**

Kasın Seçimi

- ✓ Klinik olarak tutulmuş kas olmalı !
- ✓ **Klinik bulgular minimum olmalı !**

Kasın Seçimi

- ✓ Klinik olarak tutulmuş kas olmalı !
- ✓ Klinik bulgular minimum olmalı !
- ✓ **Önceden travmaya maruz kalmış olmamalı !**

Kasın Seçimi

- ✓ Klinik olarak tutulmuş kas olmalı !
- ✓ Klinik bulgular minimum olmalı !
- ✓ Önceden travmaya maruz kalmış olmamalı !
- ✓ **M.quadriceps femoris sıklıkla önerilir.**

Biyopsi Tekniđi

- ✓ **Kasın göbek kısmından biyopsi alınmalı !**

Biyopsi Tekniđi

- ✓ Kasın göbek kısmından biyopsi alınmalı !
- ✓ **1.0x0.5x0.5 cm boyuttan büyük olmalı !**

Biyopsi Tekniđi

- ✓ Kasın göbek kısmından biyopsi alınmalı !
- ✓ Önceden travmaya maruz kalmış olmamalı !
- ✓ 1.0x0.5x0.5 cm boyuttan büyük olmalı !
- ✓ **Açık biyopsi tercih edilmeli !**

Transport (Kısa Mesafe)

- ✓ **Serum fizyolojik ile ıslat, gazlı beze sar, buz kalıbıyla gönder !**

Transport (Kısa Mesafe)

- ✓ Serum fizyolojik ile ıslat, gazlı beze sar, buz kalıbıyla gönder !
- ✓ **Kası germek gerekli değil !**

Transport (Kısa Mesafe)

- ✓ Serum fizyolojik ile ıslat, gazlı beze sar, buz kalıbıyla gönder !
- ✓ Kası germek gerekli değil !
- ✓ **30-45 dakika içerisinde ulaşmalı !**
  - * **PAS için kritik süre 15 dakika**

Transport (Uzun Mesafe)

- ✓ **Mesafe uzunsa, sıvı nitrojende dondur, alüminyum folyo ile sar, buz kalıbıyla gönder!**

Saklama

✓ – 80°C ideal (geçici olarak –40°)

Dokunun Hazırlanışı

- Sıvı nitrojende dondurma (-160°C) ve kesit alma

Dokunun Hazırlanışı

- Sıvı nitrojende dondurma (-160°C) ve kesit alma
- **Formalinde tespit ve parafin gömme**

Dokunun Hazırlanışı

- Sıvı nitrojende dondurma (-160°C) ve kesit alma
- Formalinde tespit ve parafin gömme
- **EM, moleküler ve biyokimyasal analiz**

Dondururken Püf Noktalar

- ✓ **İsopentan içinde dondur (birkaç dakika) !**

Dondururken Püf Noktalar

- ✓ İso pentan içinde dondur (birkaç dakika) !
- ✓ **Kesit öncesi en az 15 dak beklet!**

Dondururken Püf Noktalar

- ✓ İso pentan içinde dondur (birkaç dakika) !
- ✓ Kesit öncesi en az 15 dak beklet!
- ✓ **Kriyostat ısısı yaklaşık $-14/18^{\circ}\text{C}$ olmalı !**

Dondururken Püf Noktalar

- ✓ İso pentan içinde dondur (birkaç dakika) !
- ✓ Kesit öncesi en az 15 dak beklet!
- ✓ Kriyostat ısısı yaklaşık $-14/18^{\circ}\text{C}$ olmalı !
- ✓ **Kesit kalınlılığı 6-10mm ya da 4mm (İHK) olmalı !**

Dondururken Püf Noktalar

- ✓ İso pentan içinde dondur (birkaç dakika) !
- ✓ Kesit öncesi en az 15 dak beklet!
- ✓ Kriyostat ısısı yaklaşık $-14/18^{\circ}\text{C}$ olmalı !
- ✓ Kesit kalınlılığı 6-10mm ya da 4mm (İHK) olmalı !
- ✓ **Kriyostat içerisinde 2 saatten fazla kalmamalı !**

Dondururken Püf Noktalar

- ✓ İso pentan içinde dondur (birkaç dakika) !
- ✓ Kesit öncesi en az 15 dak beklet!
- ✓ Kriyostat ısısı yaklaşık $-14/18^{\circ}\text{C}$ olmalı !
- ✓ Kesit kalınlılığı 6-10mm ya da 4mm (İHK) olmalı !
- ✓ Kriyostat içerisinde 2 saatten fazla kalmamalı !
- ✓ **Kesitler boyanma öncesi en az 30 dak bekletilmeli !**

HİSTOTEKNİK

Doç.Dr.Gülden DİNİZ

**Kas hastalıkları etyolojilerine
göre nasıl sınıflanır?**

1. Nörojenik

- Denervasyon atrofisi (Örn. sinir kesisi)

2. Genetik

- Örn. muskuler distrofiler

3. Metabolik

- Örneğin mitokondriyal myopatiler, endokrin myopatiler (hipotroidizm, Addison hastalığı)

4. Toksik

- Örneğin ağır metal zehirlenmesi, ilaç, alkol

5. İmmünolojik

- Dermatomyozit, polimiyozit, myasthenya gravis

6. İnfeksiyonlar

- Viral myopati, kas absesi

7. Travmatik

- Örneğin kazaya bağlı rabdomyolizis

- **GENETİK**
  - **G**enetik
  - **E**ndokrin
  - **N**örojenik
  - **E**tanol (alkol)
  - **T**oksik
  - **İ**nflamatuvar
  - **K**aza (travma)

**Kas hastalıkları
klinikopatolojik sınıflanabilir
mi?**

I. Nörojenik Hastalıklar

- I. Motor nöron hastalığı**
- II. Spinal musculer atrofi**
- III. Periferel nöropati**
- IV. Çeşitli spinal hastalıklar**

II. Myopatik Hastalıklar

- I. Muskuler distrofi**
- II. İnflamatuar myopatiler**
- III. Konjenital myopatiler**
- IV. Metabolik myopatiler**
- V. Toksik myopatiler**

**Kas biyopsisi kesin tanı
mıdır?**

- **HAYIR-Kasların incinmeye yanıtı zayıftır**
- **NONSPEİİK-Sıklıkla histolojik bulgular spesifik değildir**
- **KLİNİKOPATOLOJİK KORELASYON-**
Histolojik bulgular klinik ve laboratuvar bulguların ışığında değerlendirilmelidir.
- **MOR FOLOJİK PATERN-** Temel olarak üç formda olup, bu değişiklikler hastalığın kesin nedenini ortaya koymak için yeterli değildir.

1. Myopatik Patern

- Kas fibrillerinde incinme ya da nekroz vardır. İnflamatuvar yanıt, fibrosis, rejenerasyon eşlik eder.
- Primer kas hastalıklarını işaret eder.

2.Nöropatik patern

- Denervasyona bağlı atrofi vardır.
- Kaslar sinir ya da sinir sistemi hastalıklarına sekonder olarak incinmiştir.

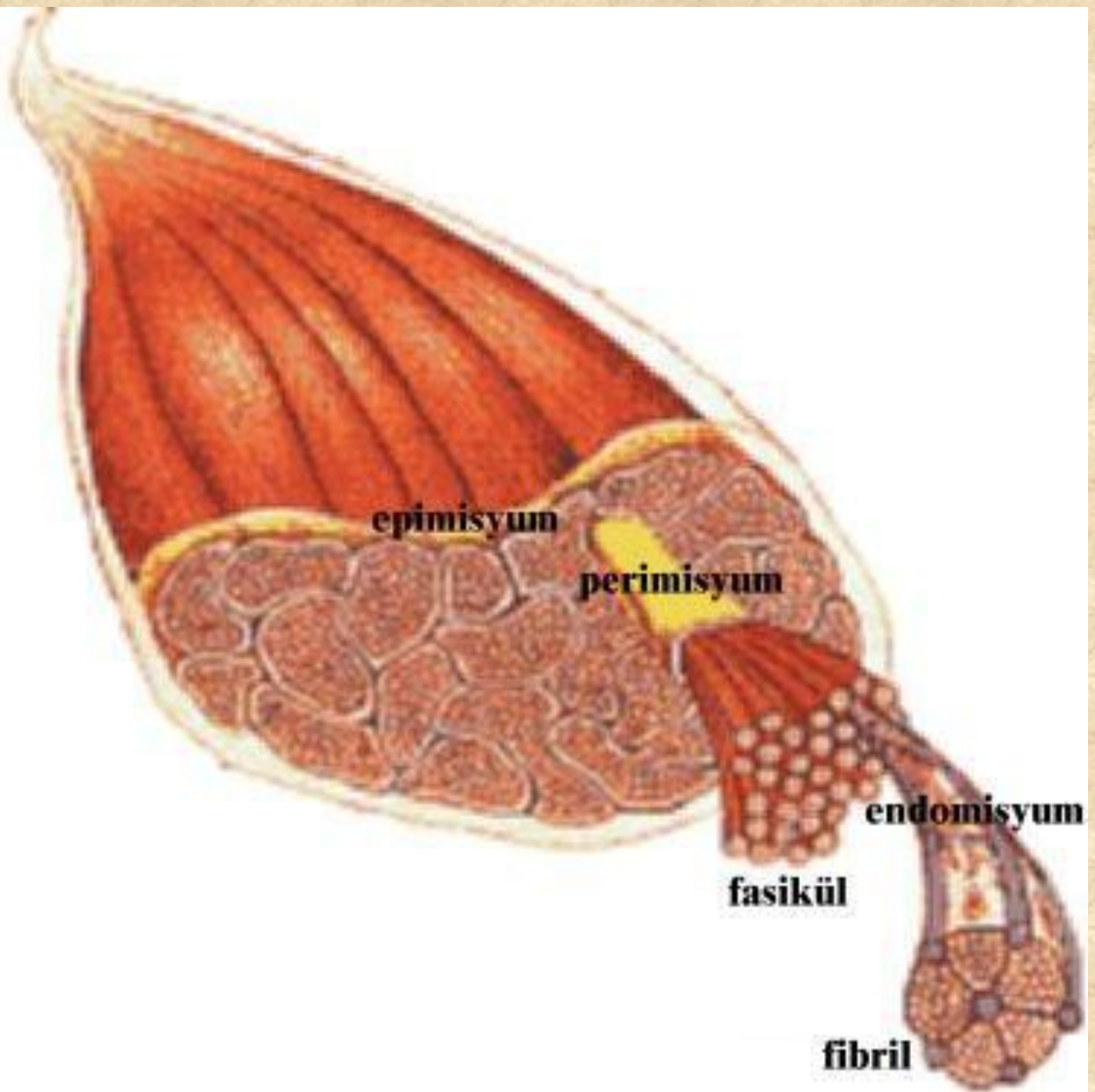

3. Normal Kas Histolojisi

- **MYASTENIA GRAVIS:** Kas güçsüzlüğü belirgin olsa da histolojik değişiklik izlenmeyebilir.
- **MİTOKONDRIYAL HASTALIK:** Kas histolojisi normaldir, ancak EM bulgularında değişiklikler anlamlıdır.

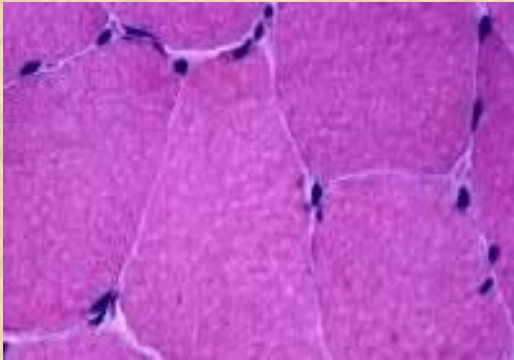
ANALİTİK YAKLAŞIM

- Normal Histolojik Yapı**
- Artefaktlar**
- Histopatolojik Yaklaşım**

Normal histoloji?

- ✓ **Nükleus periferal yerleşimlidir, fibril başına sayısı 4-6 kadardır.**

Normal histoloji?

- ✓ Nükleus periferal yerleşimlidir, fibril başına sayısı 4-6 kadardır.
- ✓ **Kas çapı proksimal kaslar için 85-90 μ m iken, distal kaslar için 20 μ m'dir.**

Normal histoloji?

- ✓ Nükleus periferal yerleşimlidir, fibril başına sayısı 4-6 kadardır.
- ✓ Kas çapı proksimal kaslar için 85-90 μ m iken, distal kaslar için 20 μ m'dir.
- ✓ **Fibriller poligonal biçimdedir.**

Tip 1

Tip 2

Fonksiyon

Ağırlık

Hareket

Metabolizma

Aerobik

Anaerobik

Glikojen

Az

Fazla

Yağ

Fazla

Az

ATPaz (pH9.4)

Açık

Koyu

NADH TR

Koyu

Açık

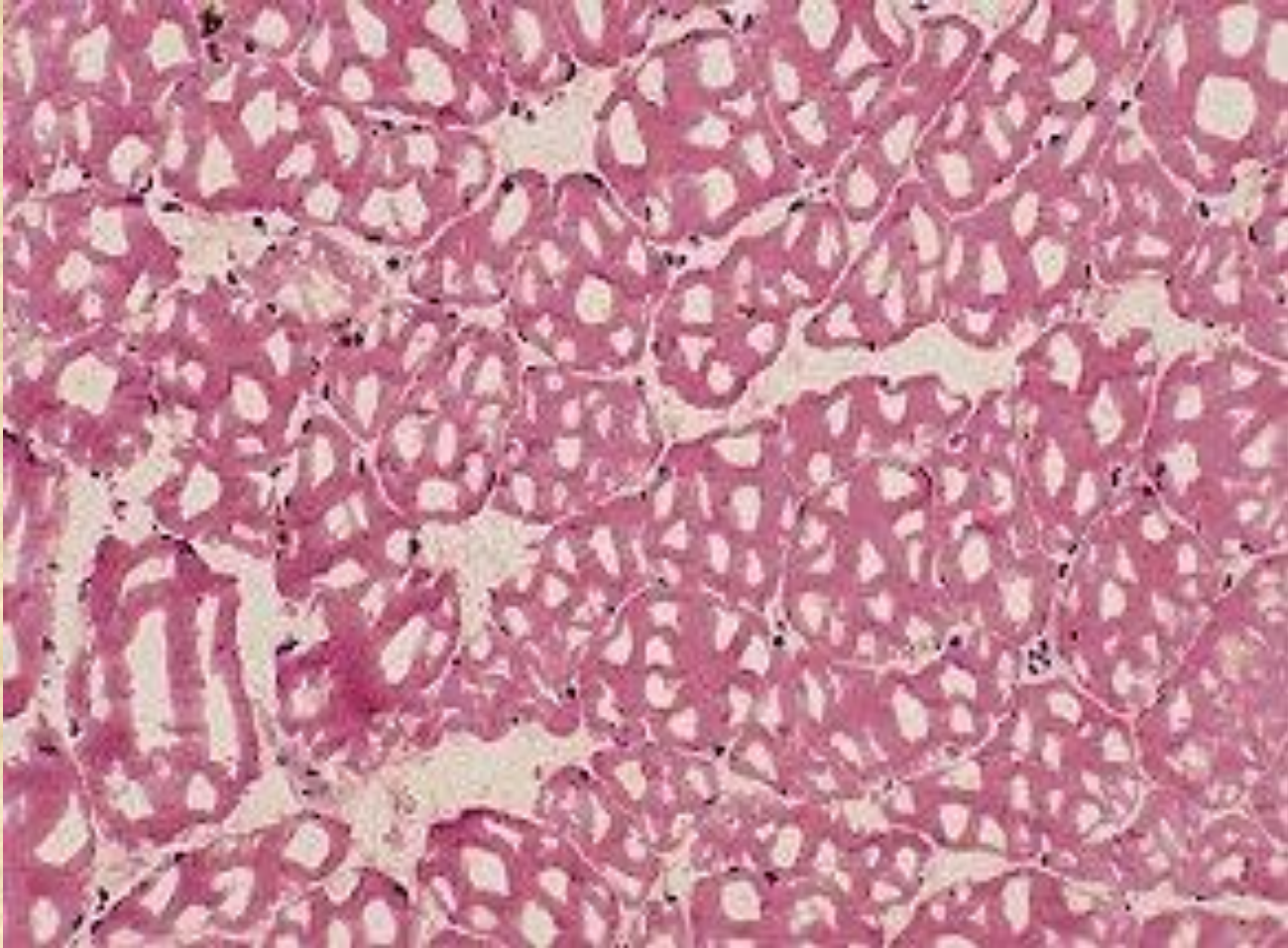
ATPaz, pH9.4

NADH-TR

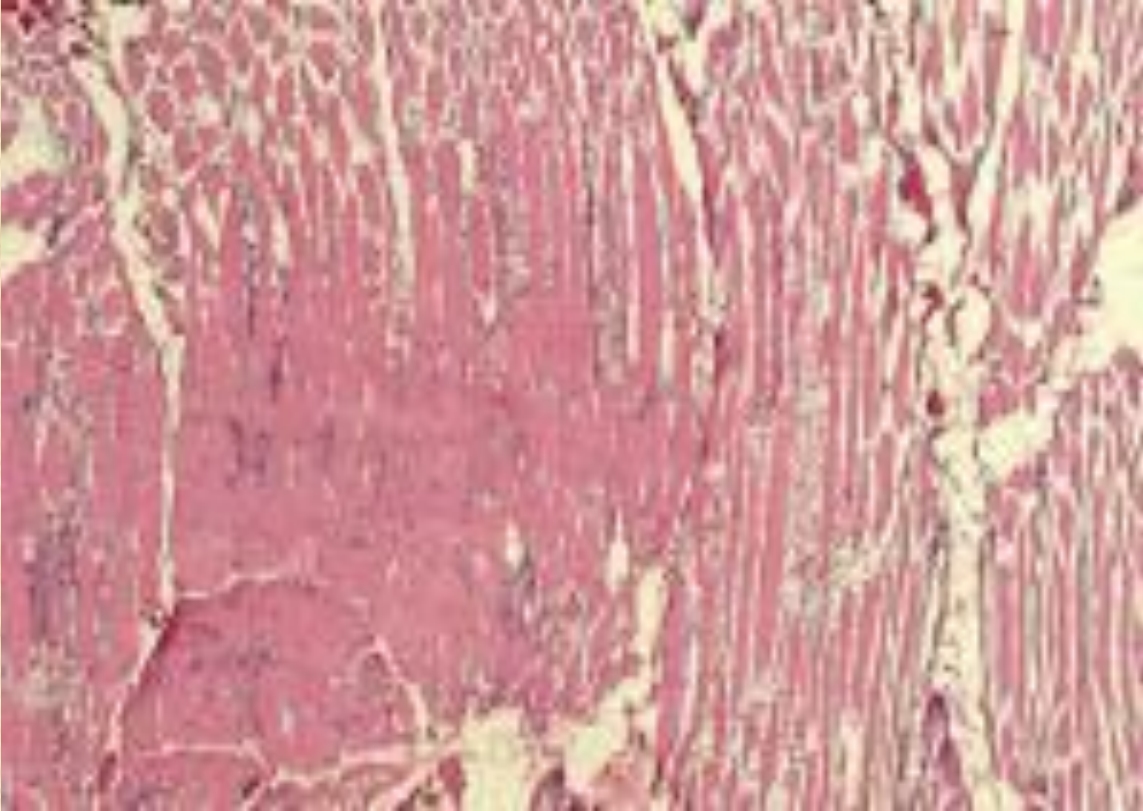

Artefaktlar

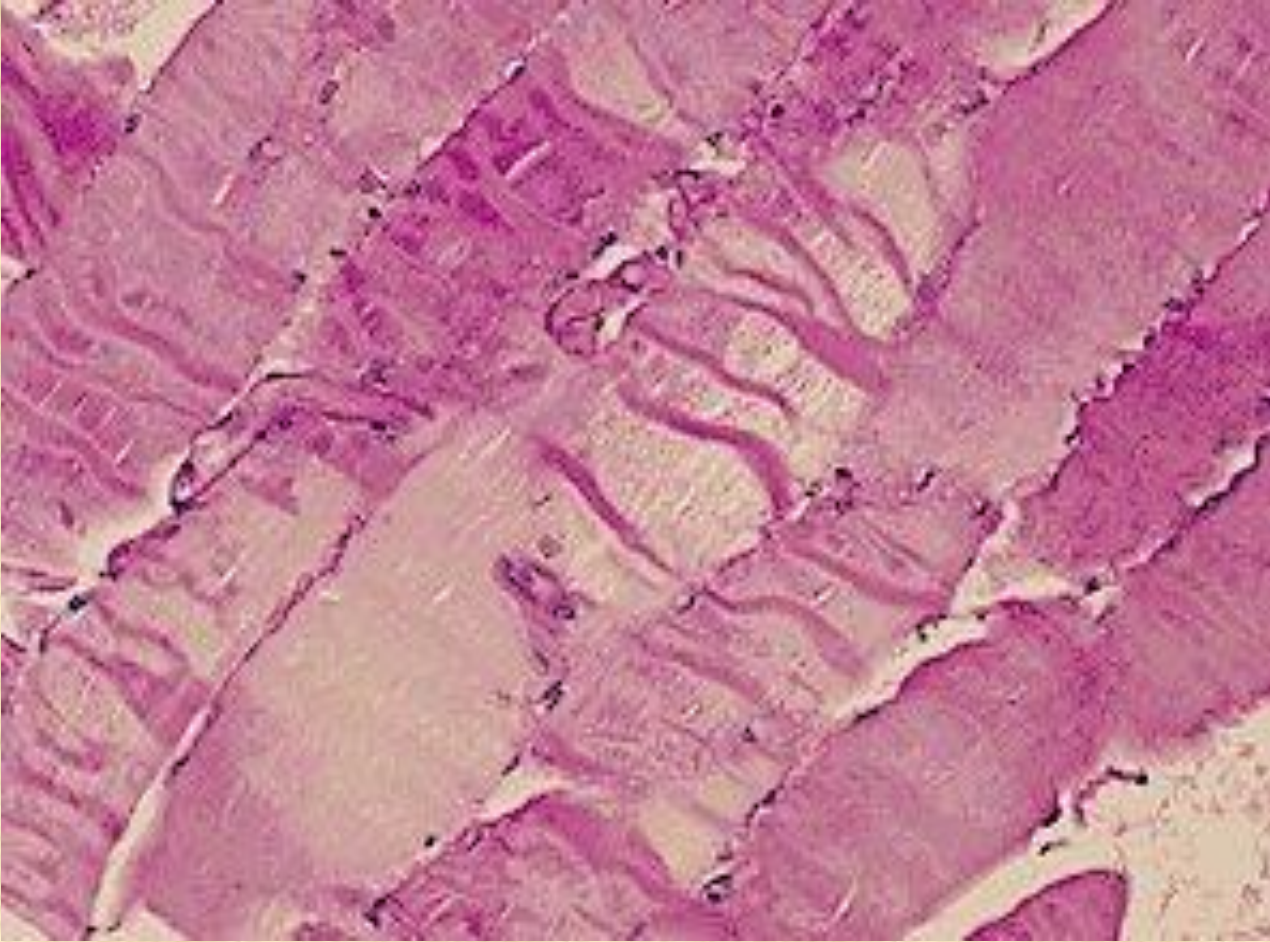
Donma Artefaktı

Artefaktlar

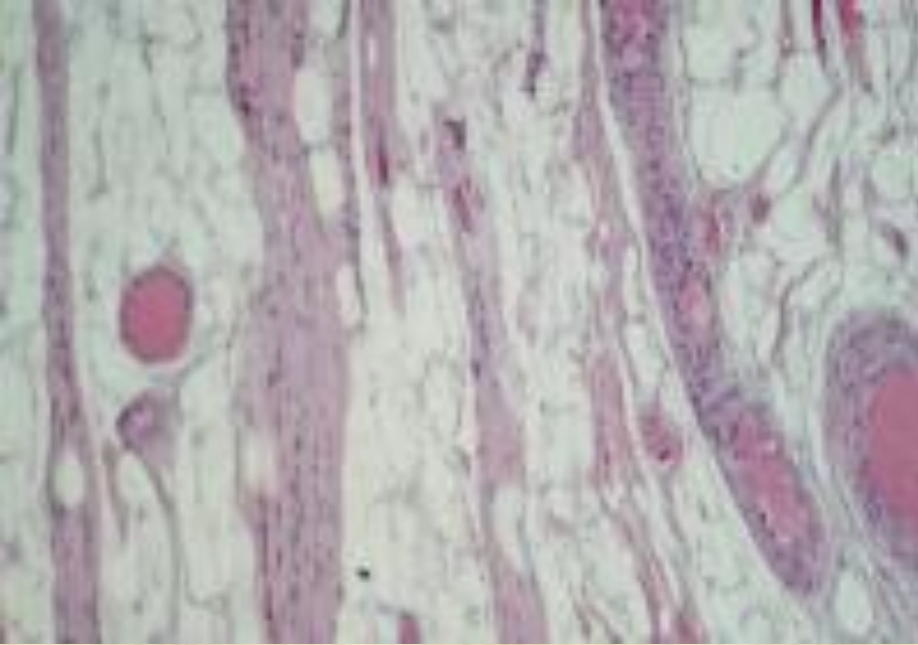
Oryantasyon Hatası

Artefaktlar

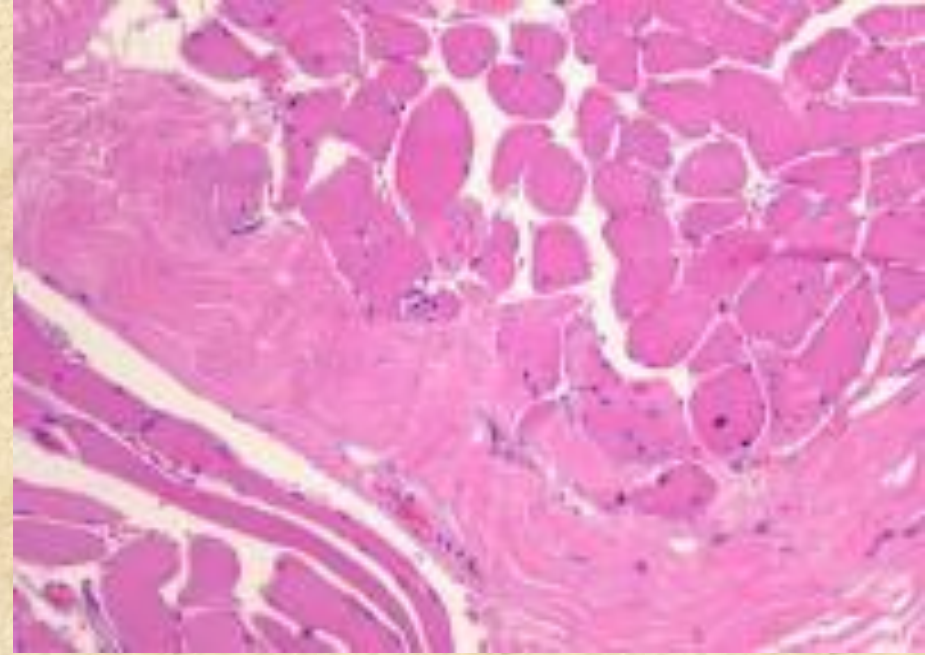

Kontraksiyon Artefaktı

Hatalı biopsi alımı

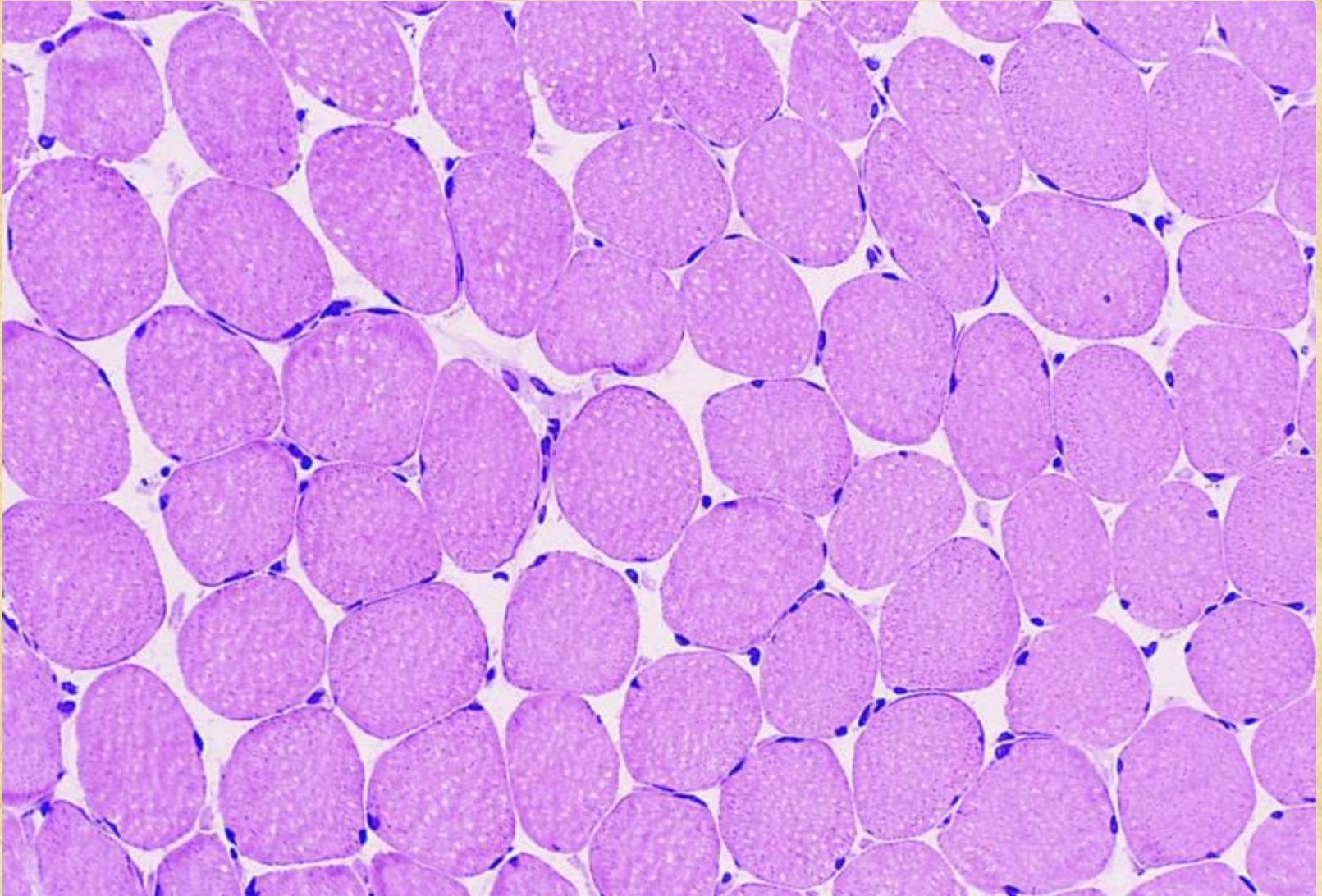
Son Evre Hastalık

Myotendinöz Biopsi

Histopatolojik Yaklaşım

✓ **Bu biyopsi normal mi?**

Normal

Histopatolojik Yaklaşım

- ✓ Bu biyopsi normal mi?
- ✓ **Anormallik belirgin mi? Minimal mi?**

Histopatolojik Yaklaşım

- ✓ Bu biyopsi normal mi?
- ✓ Anormallik belirgin mi? Minimal mi?
- ✓ **Anormallik diffüz mü? Fokal mi?**

Histopatolojik Yaklaşım

- ✓ Bu biyopsi normal mi?
- ✓ Anormallik belirgin mi? Minimal mi?
- ✓ Anormallik diffüz mü? Fokal mi?
- ✓ **Anormal patern myopatik mi? Nöropatik mi?**

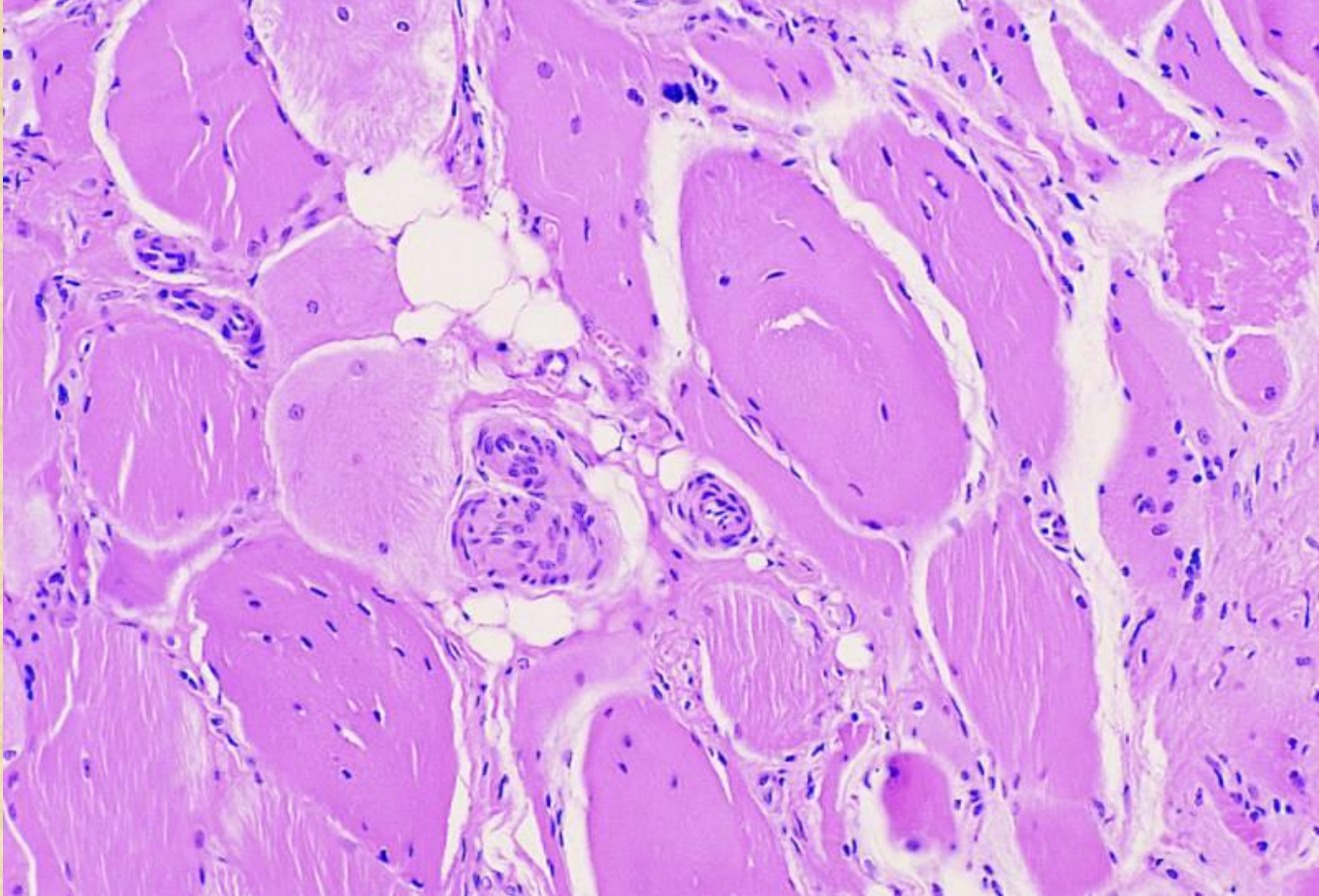
Anormal olan ne?

- ✓ **Fasiküler patern korunmuş mu?**

Anormal olan ne?

- ✓ Fasiküler patern korunmuş mu?
- ✓ **Fibril boyutu, biçimi, nükleer özellikleri nasıl?**

Fibril Boyutu Nasıl?

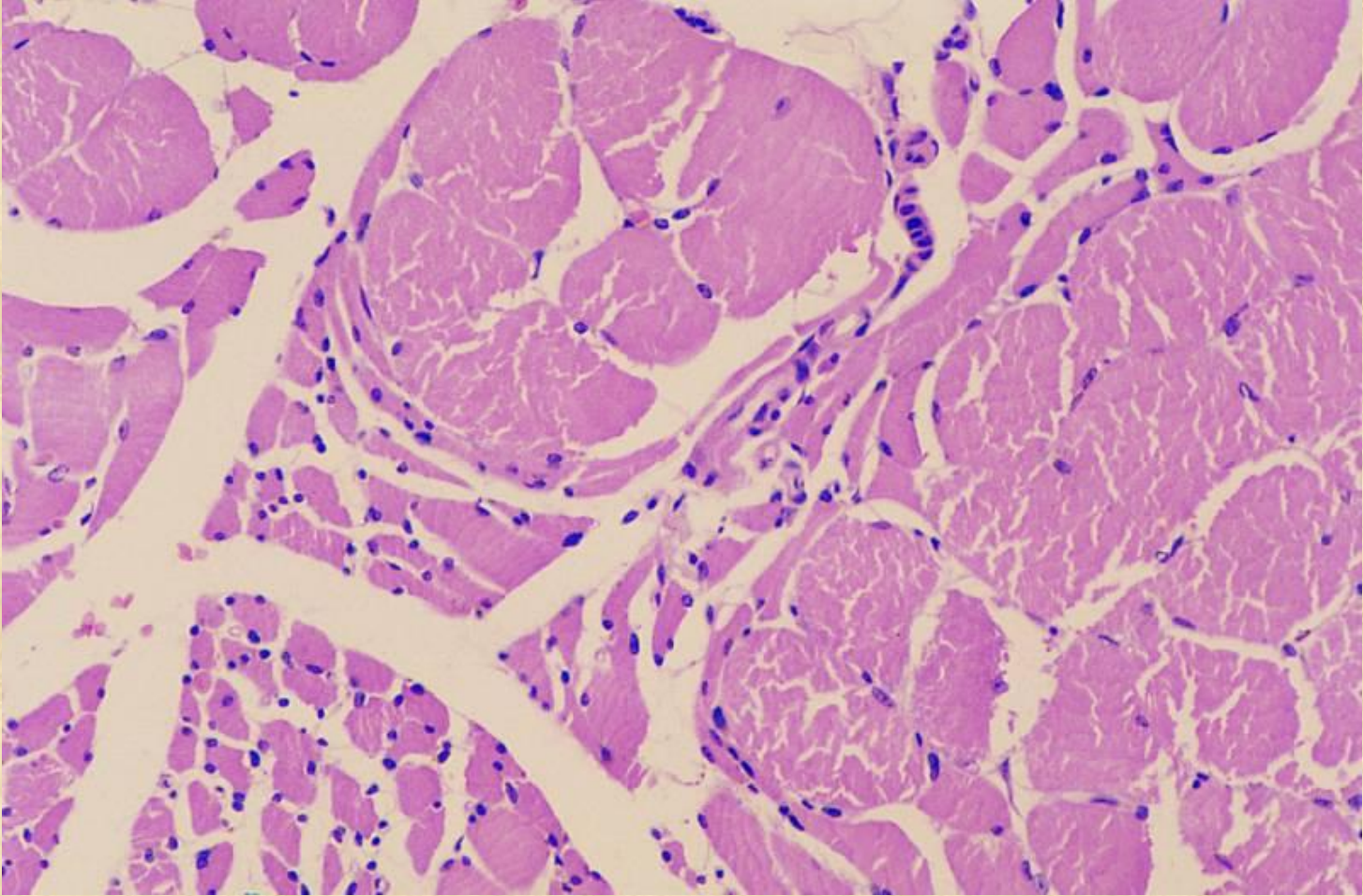

**Hipertrofi ve
Atrofi**

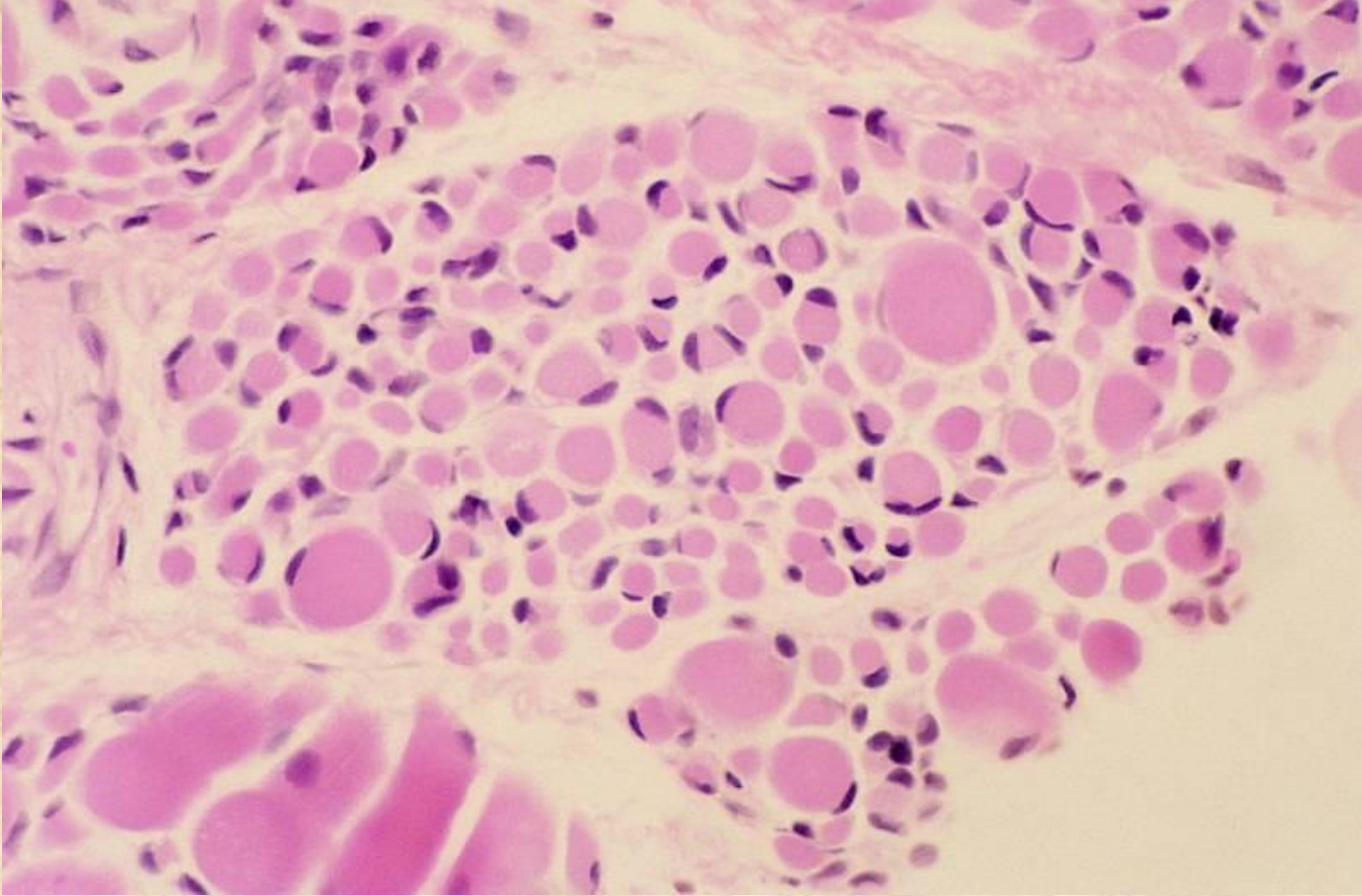
Myopati/Distrofi

Fibril Boyutu Nasıl?

Grup Atrofi → **Denervasyon**

Fibril Boyutu Nasıl?

Panfasiküler Atrofi

SMA

Fibril Boyutu Nasıl?

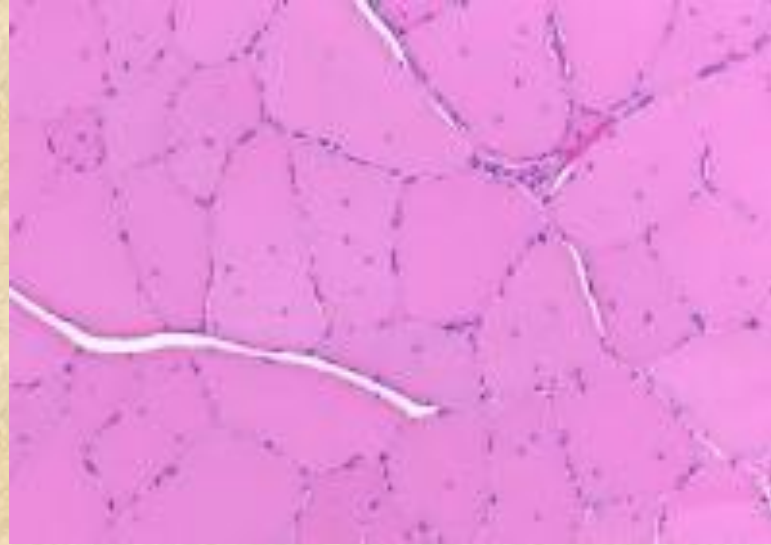

Perifasiküler atrofi

Dermatomyozit

Nükleer Özellikler Nasıl?

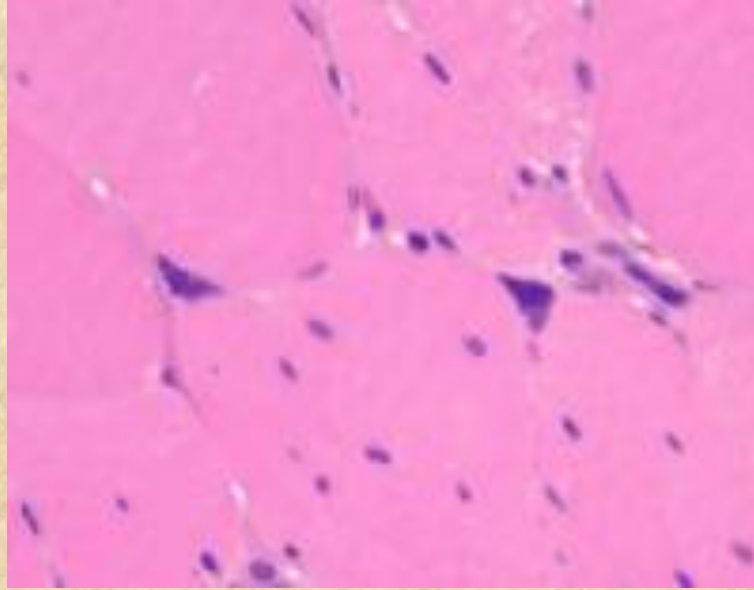
İnternal Nükleasyon
(N: %3'ten az)

Myopati / myotonik
distrofi (%60)

Nükleer Özellikler Nasıl?

Nükleer Topaklar

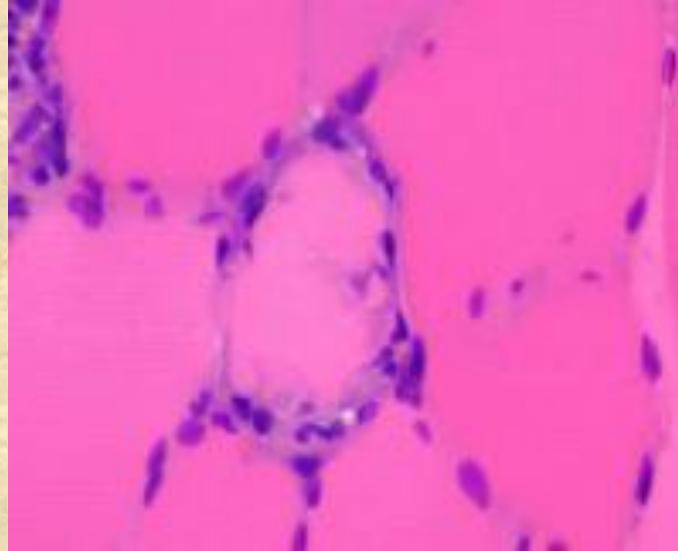

**Denervasyon,
Myotonik Distrofi**

Anormal olan ne?

- ✓ Fasiküler patern korunmuş mu?
- ✓ Fibril boyutu, biçimi, nükleer özellikleri nasıl?
- ✓ **Fibrillerde yapısal değişiklikler var mı?**

Fibriller Nasıl Görünüyor?

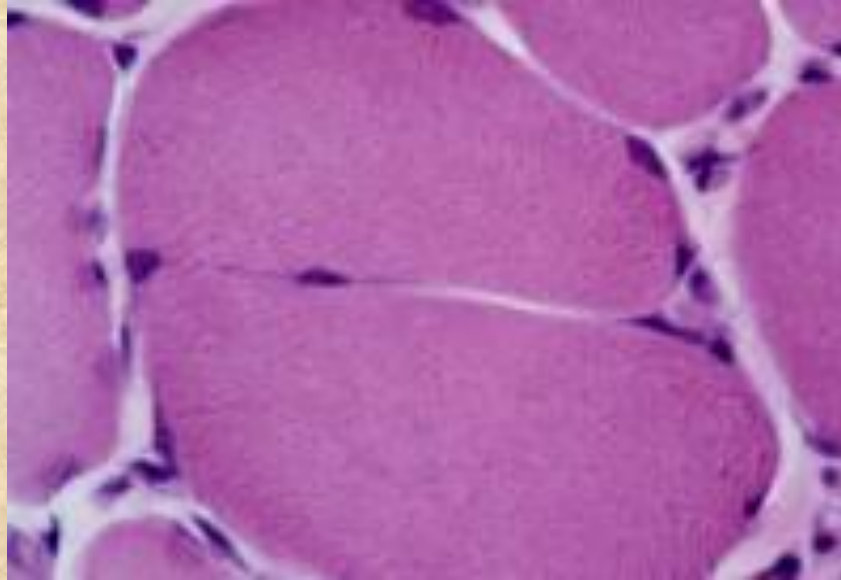

Nekroz

Myopati

Fibriller Nasıl Görünüyor?

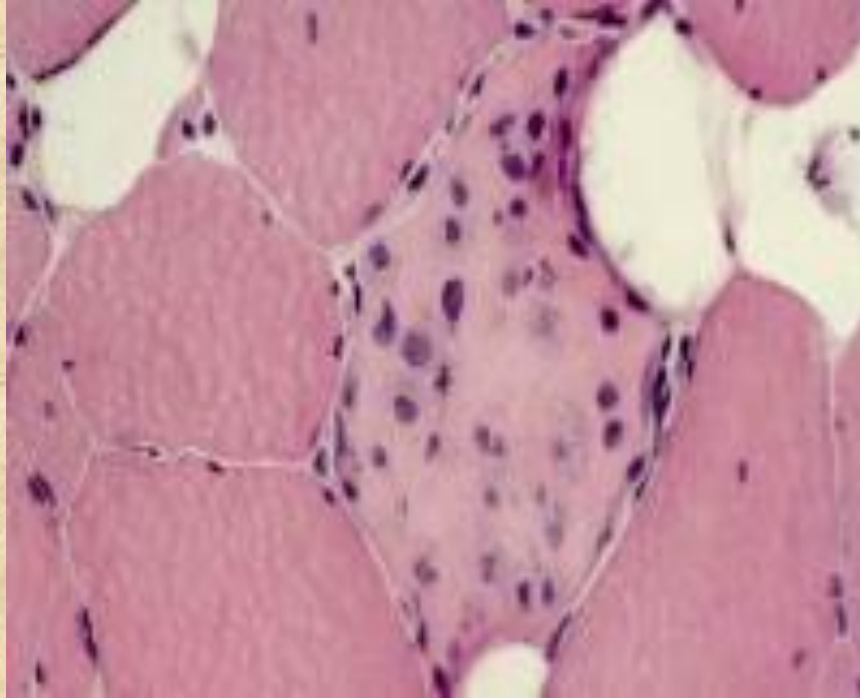

**Fibril
Yarıklaşması**

Myopati, LGD

Fibriller Nasıl Görünüyor?

Fagositoz

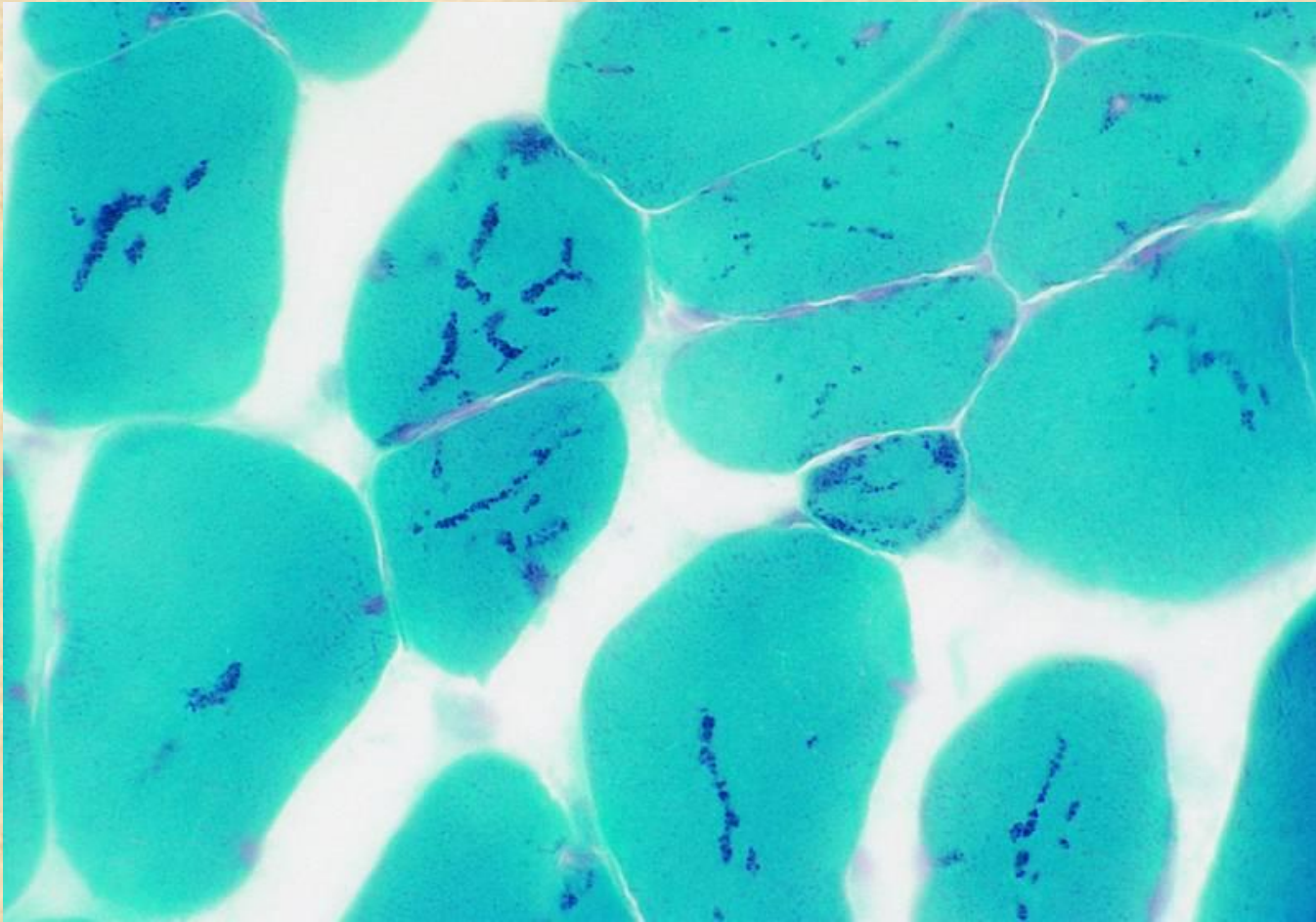

Myopati

Masson Trikrom?

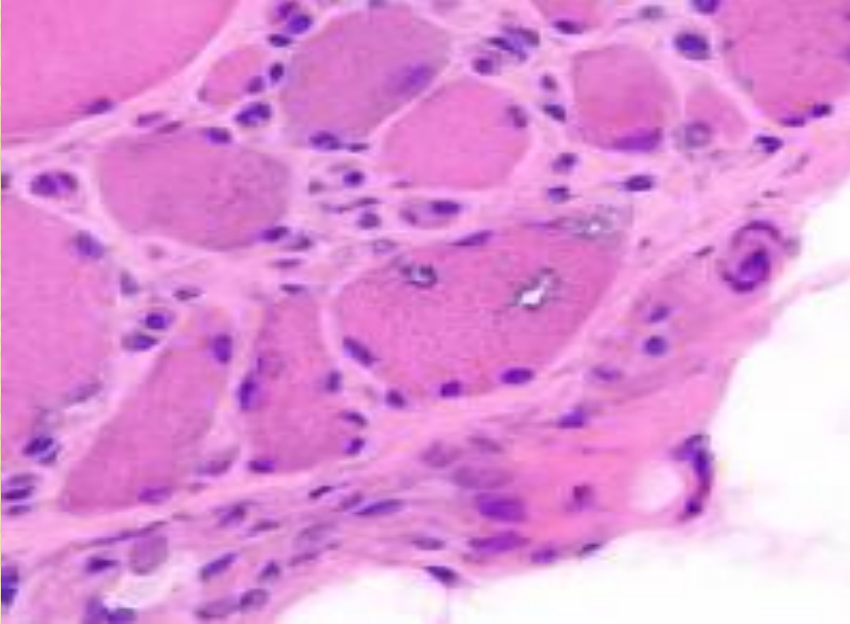

"Red ragged" fibril

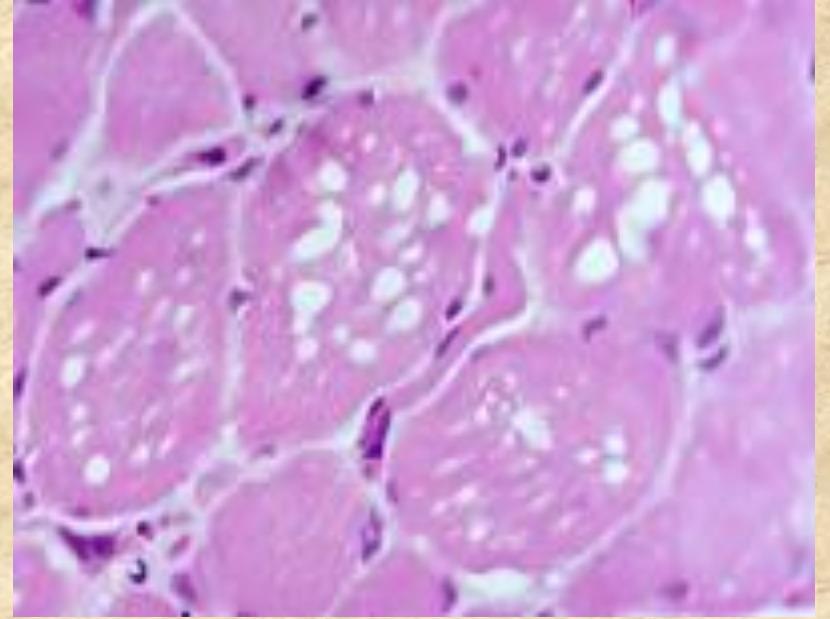

“Rod” cisimleri

Diğer Yapısal Bulgular?

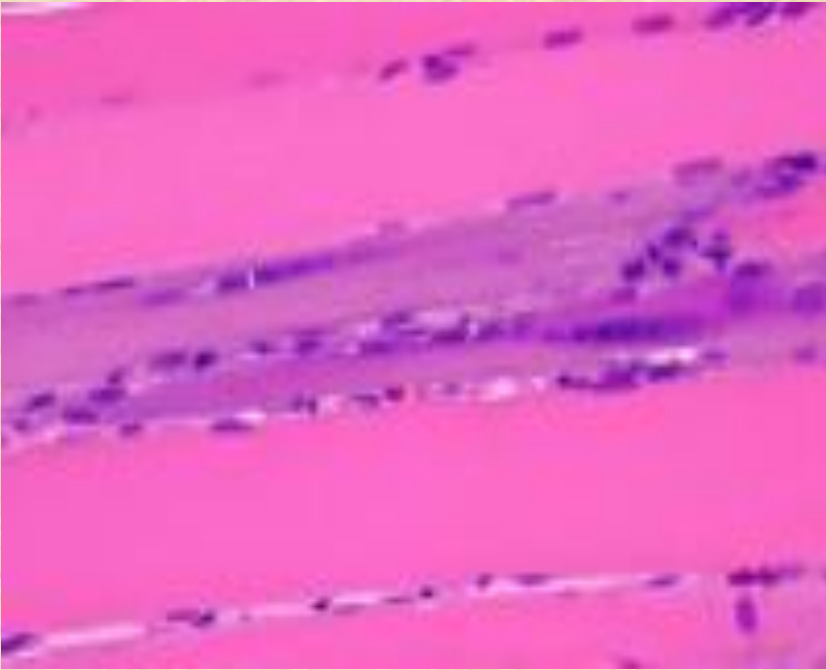
**İnklüzyon
(İBM)**

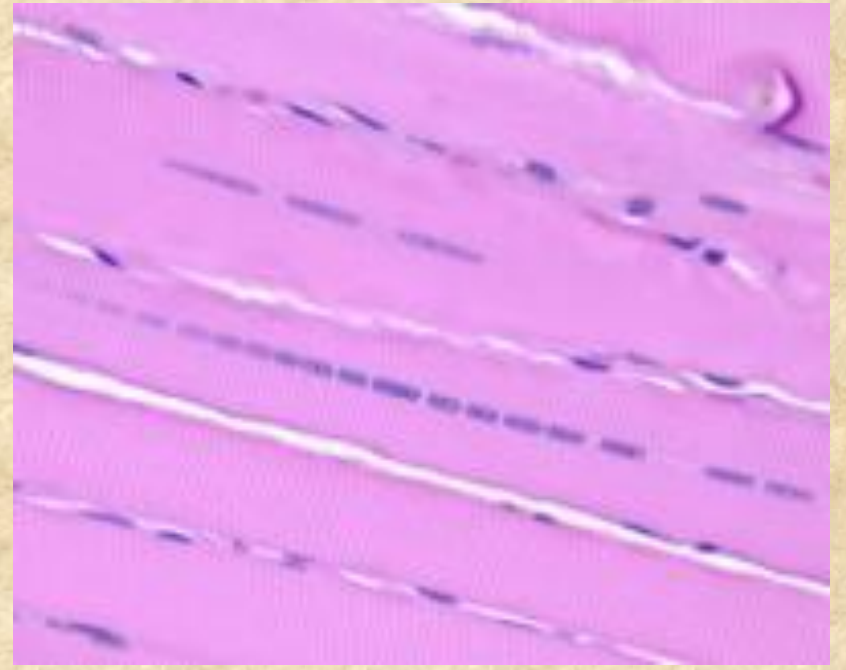
**Vakuol
(Depo Hastalığı,
Periferik Paralizi)**

Longtidünal Kesitler?

**Bazofili
(Rejenerasyon)**

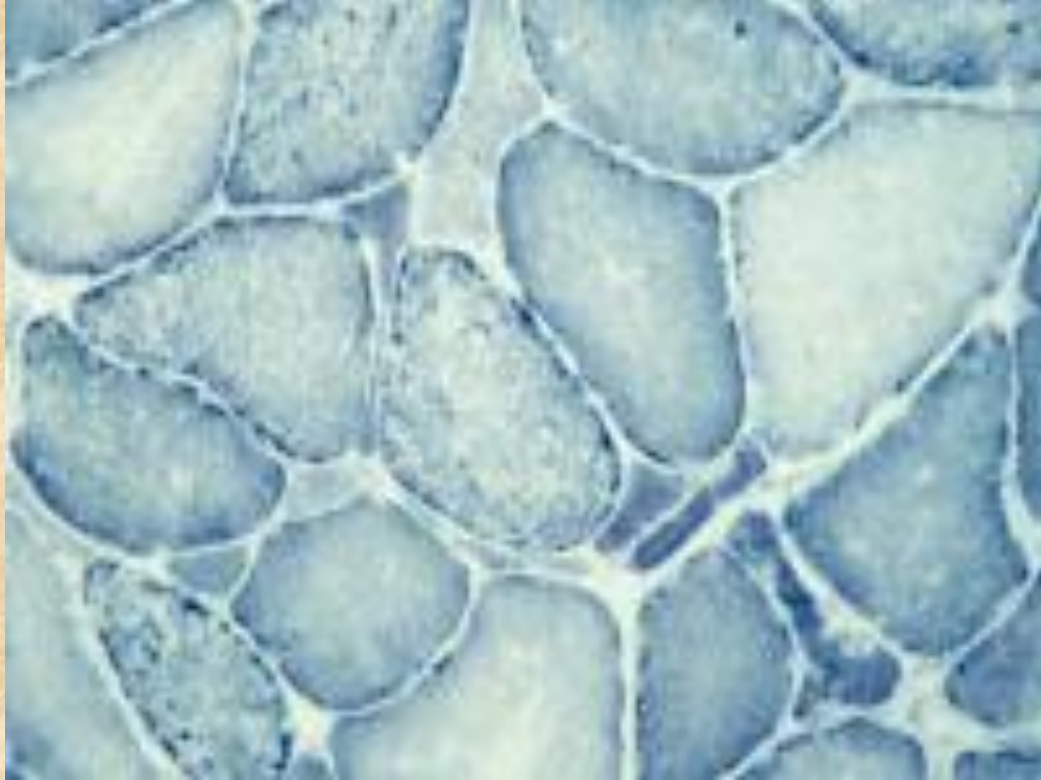

Nükleer Zincir

Anormal olan ne?

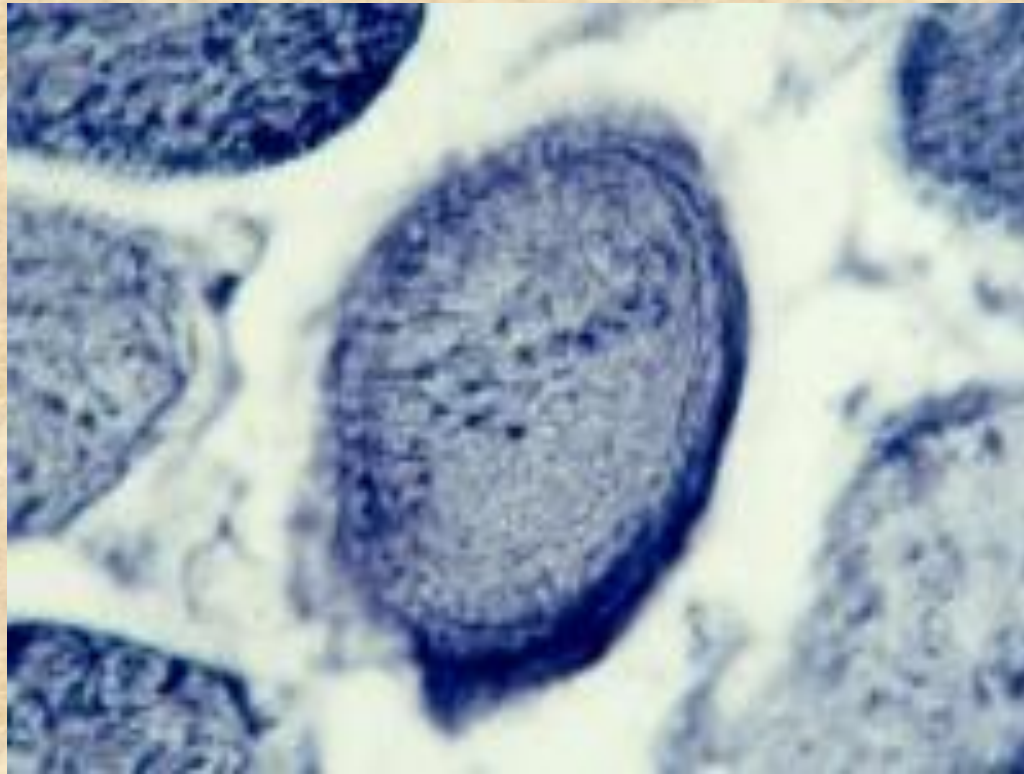
- ✓ Fasiküler patern korunmuş mu?
- ✓ Fibril boyutu, biçimi, nükleer özellikleri nasıl?
- ✓ Fibrillerde yapısal değişiklikler var mı?
- ✓ **Fibril tiplerine spesifik değişiklik var mı?**

NADH-TR Boyası?

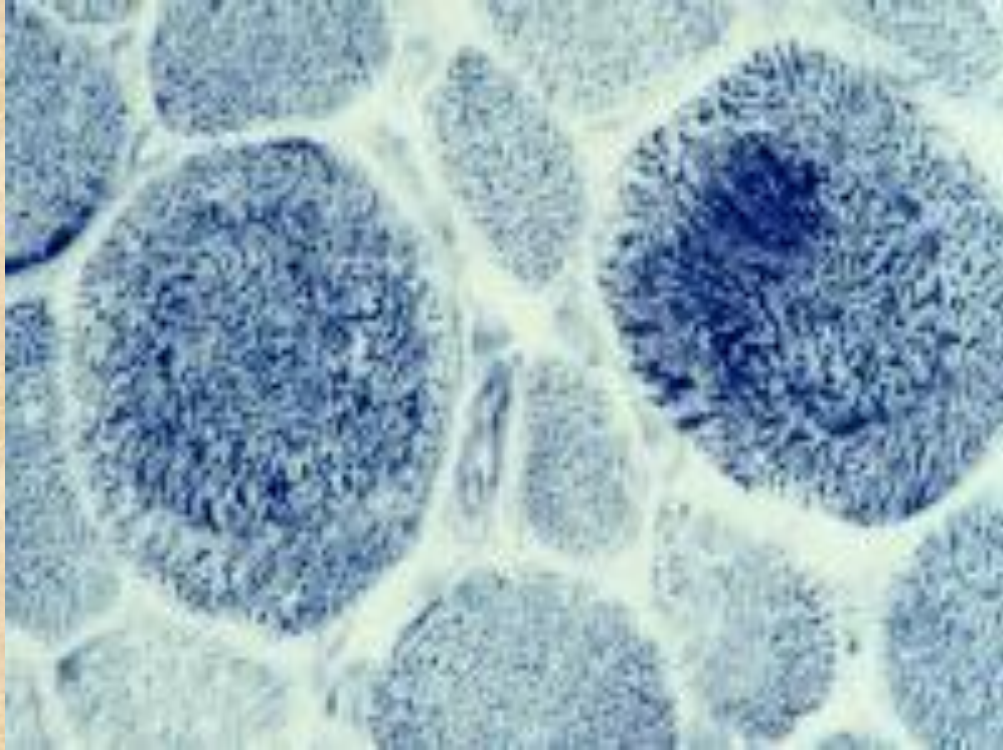
Güve Yeniği Fibril → **LGD**

NADH-TR Boyası?

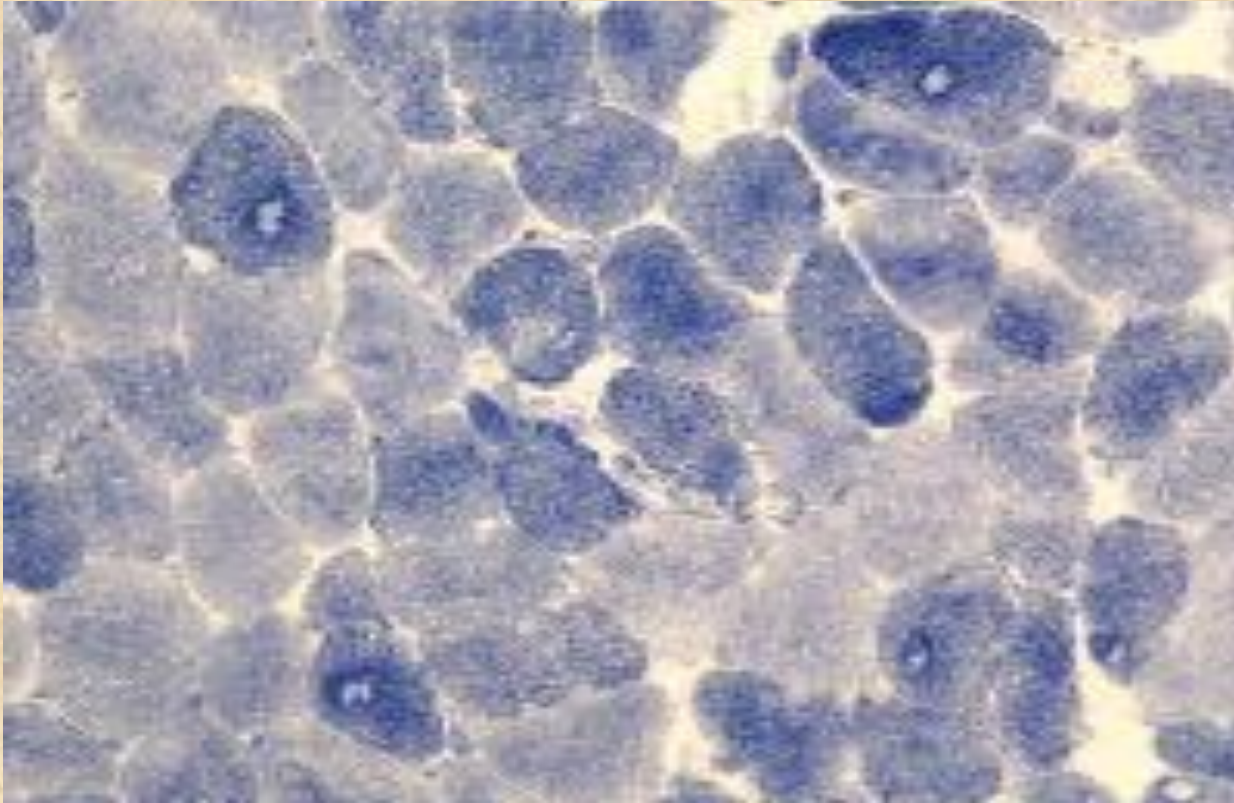
Ring Fibril $\longrightarrow$ **LGD, MD**

NADH-TR Boyası?

Girdapsı Fibril → **Myopati LGD**

NADH-TR Boyası?

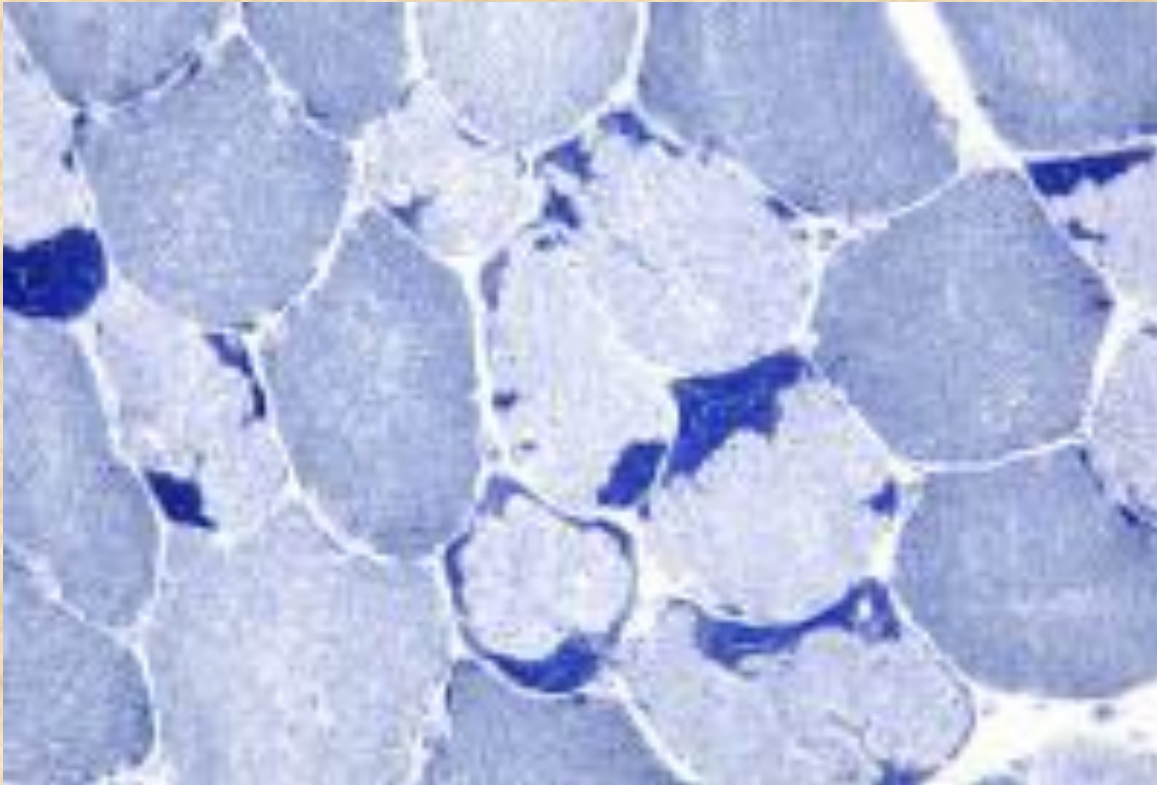

Targetoid fibril

**Denervasyon,
Myopati**

NADH-TR Boyası?

Tubuler agregat

**Tubuler
Myopati**

ATPaz pH9.4 Boyası?

* Fibril predominansı: Myopati

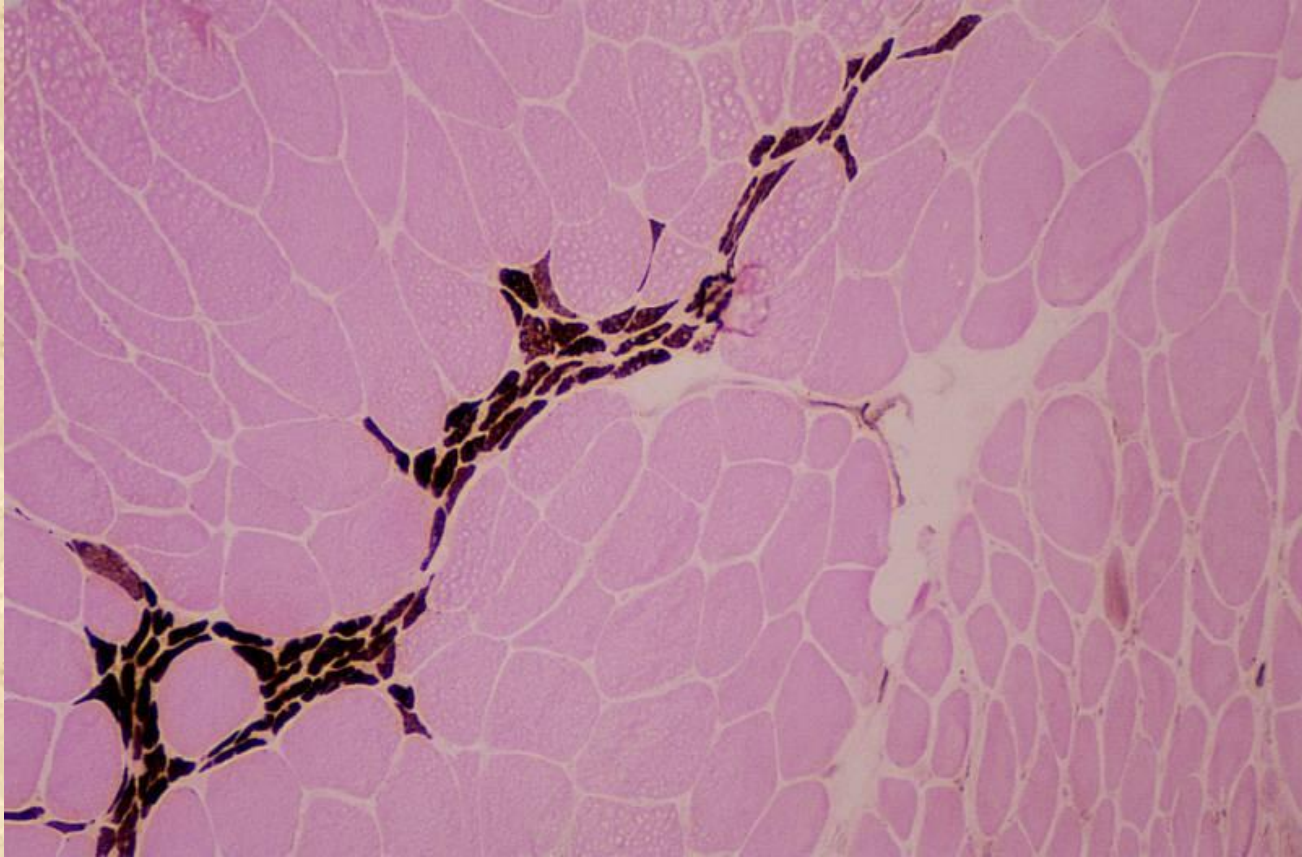
Tip1 için >%55

Tip2 için >%80

* Tip1 atrofi: MD

ATPaz pH9.4 Boyası?

Anguler Fibril

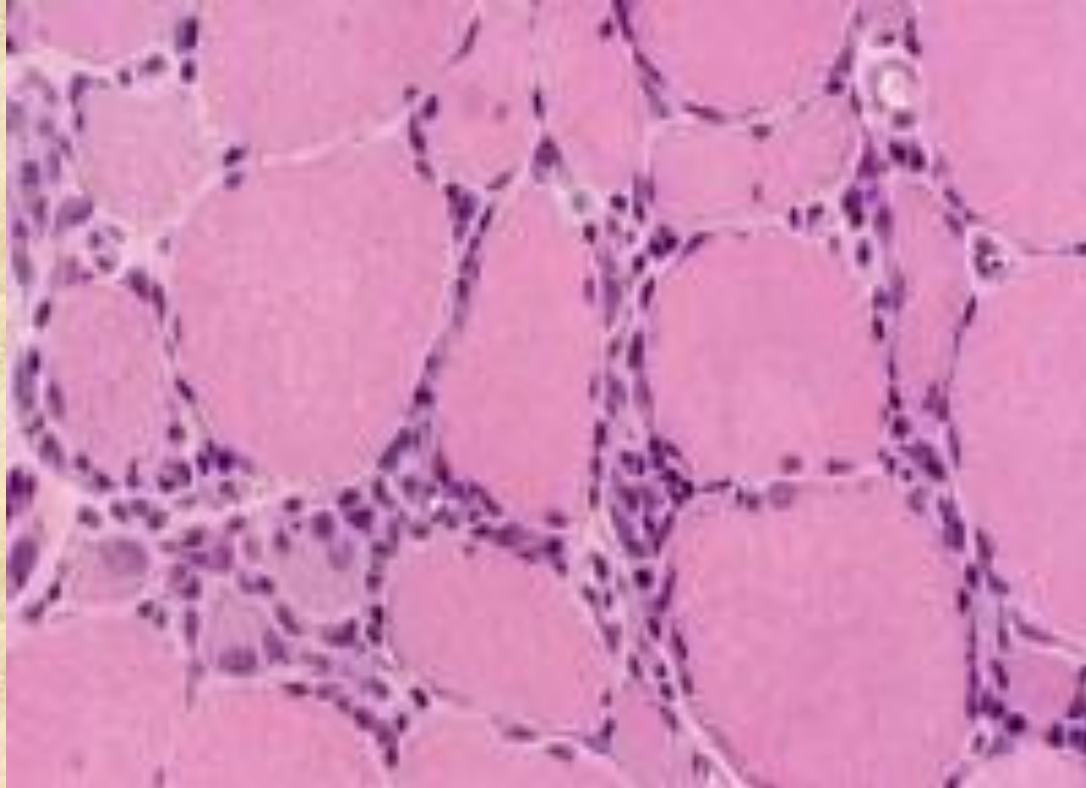

**Denervasyon,
Polimiyozit**

Anormal olan ne?

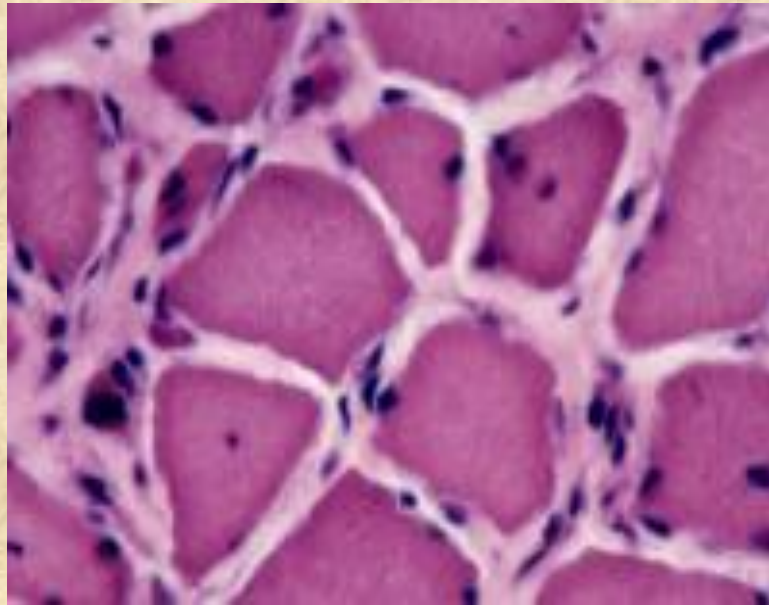
- ✓ Fasiküler patern korunmuş mu?
- ✓ Fibril boyutu, biçimi, nükleer özellikleri nasıl?
- ✓ Fibrillerde yapısal değişiklikler var mı?
- ✓ Fibril tiplerine spesifik değişiklik var mı?
- ✓ **Bağ dokusu ve yağ dokusu dağılımı nasıl?**

Hücresel Yanıt?

Enflamasyon → **Myopati/
Polimiyozit**

Hücresel Yanıt?

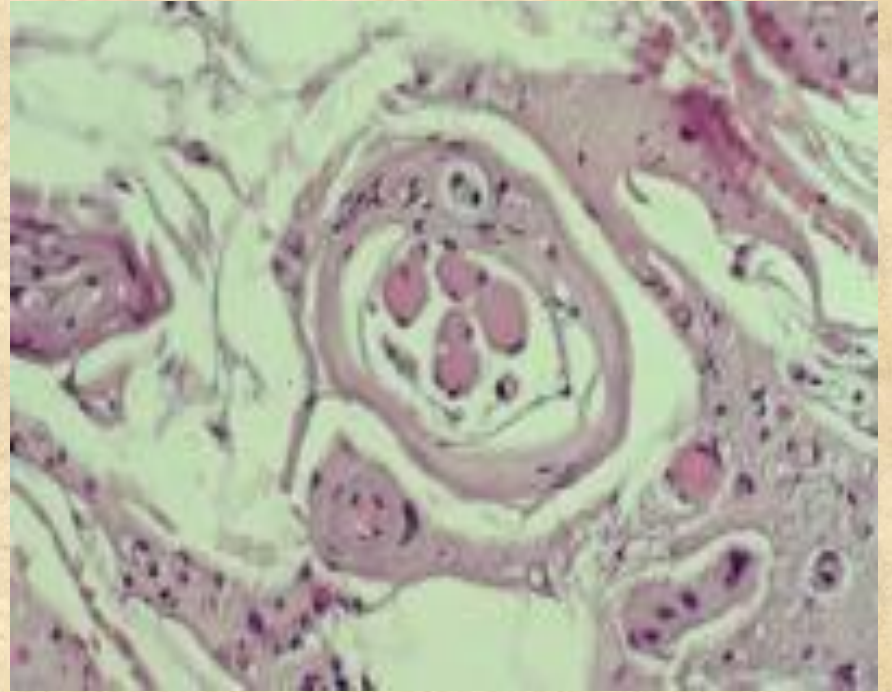
**Fibrosis
(Endomisial)**

**Myopati
DMD**

Diğer Yapılar Nasıl?

- ✓ **Kan damarları**
- ✓ **Sinir yapıları**
- ✓ **Kas "spindle" yapıları**

Teşekkür ederim!

